

KÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NEPTANÁCS BAPJA

XXVI. évfolyam, 7735. szám Szombat, 1970. január 31. 4 oldal, 30 bani

Nicolae Ceaușescu elvtársnak, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsa elnökének nyilatko- zata az atomsorompó-szerződés ratifikálásáról

Az Államtanács jelen ülésének napirendjén szerepel annak ratifikálása, hogy Románia csatlakozzon az atomsorompó-szerződéshez.

Mint ismeretes, Románia aktívan részt vett a szerződés kidolgozásában. A leszerelési bizottság munkálatai során és az Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlésében számos javaslatot és megjegyzést terjesztett elő az eredeti tervezet javítása céljából. E javaslatok és megjegyzések közül egyet-egy figyelembe vettek és a tervezetbe csatolt számos kiegészítés formájában bevették a ma előtűnt álló szerződésbe.

Meg kell jegyeznünk azonban, elvtársak, hogy sajnos, Romániának, akárcsak más államoknak nem minden indítványa és megjegyzése került be a szerződésbe. Elmondhatjuk, hogy a szerződés jelenlegi formájában nem felel meg maradéktalanul a nemzetközi bázis mozgalmával, a népek biztonsága szavatolásával összefüggő követelményeknek. Ugyanígy a szerződésben nem vesz részt számos ország, köztük a Kínai Népköztársaság, amely rendelkezik nukleáris fegyverrel, s ez már

eleve korlátozza a szerződés hatókörét.

Ezenkívül a szerződés nem irányoz elő gyakorlati intézkedéseket a nukleáris fegyver gyártásának megállítására, az ilyen fegyvertartalek felszámolására, mint ahogyan nem szavatolja azt sem, hogy egy esetleges háborúban nem vetik be a nukleáris fegyvert: emiatt nem mondhatjuk el, hogy a szerződés biztosítékot nyújt az emberiségnek egy atomháború ellen, afelől, hogy nem vetnek be nukleáris fegyvereket a népek ellen. Mégis azt tartottuk és azt tartjuk, hogy haladást jelent a fokozódó atomfegyverkezés korlátozása és megszüntetési intézkedési irányában, éppen ezért támogattuk és ratifikálásra ajánljuk.

Szükségesnek véljük viszont mind Genfben, mind az Egyesült Nemzetek Szervezetében és más nemzetközi szervekben kitartóan továbbmunkálkodni konkrét nukleáris leszerelési intézkedésekért; csakis így jönnek létre a feltételek ahhoz, hogy az emberiség valóban biztosítékot kapjon: sohasem lesz nukleáris támadás áldozata. Ne feledjük egy pillanatra sem, hogy a

nukleáris fegyver birtoklói között vannak imperialista államok, aminek következtében fennáll egy pusztító atomháború kirobbanásának veszélye. Az atomveszély megszüntetésének egyetlen útja az atomfegyverek végérvényes eltiltása és felszámolása.

Ugy hiszem tehát, hogy az Államtanácsnak a szerződés ratifikálásakor ajánlania kell a kormány-nak, munkálkodjék intenzívebben újabb lépésekért a nukleáris fegyverek felszámolása útján, az atomleszerelés útján. Külön ajánljuk a kormánynak, hogy Románia képviselői a genfi leszerelési bizottságban lépjenek fel a leghatározottabban az általános leszerelésért, az atomfegyverek felszámolását szolgáló konkrét lépésekért. A bizottság ne szorítkozzék általános kijelentésekre — az ilyen nyilatkozatok gyakorlatilag csaknem egyáltalán nem hoztak pozitívumot —, hanem foglalkozzék legelőszörban és konkrétan a nukleáris fegyverek és használatuk eltiltásával.

E megjegyzésekkel és ajánlásokkal együtt javasolom a szerződés ratifikálását.

Lapunk tartalmából

- Művelődési Jegyzetek
- Nyitott szemmel II. oldal
- Magazin III. oldal
- Kiújultak az incidensek Honduras és Salvador között
- Az amerikai-sajgoni csapatok két újabb tömegmészárlása IV. oldal

Az Államtanács ratifikálta az atomsorompó-szerződést

1970. január 30-án a Köztársasági Palotában ülést tartott az Államtanács Nicolae Ceaușescu elvtársnak, az Államtanács elnökének elnökletével.

Az Államtanács tagjain kívül az ülésen meghívottként részt vettek miniszterek, központi állami szervek vezetői, nagynemzetgyűlési állandó bizottságok elnökei, a sajtó képviselői.

Az Államtanács megvizsgálta az atomsorompó-szerződést, és elfogadta a szerződés ratifikálásának törvényerejű rendeletét.

Az atomsorompó-szerződést előzőleg megvitatta a Nagy Nemzetgyűlés külügyi bizottsága és jog-

ügyi bizottsága, s ezek kedvezően véleményezték a külügyminiszter által előterjesztett törvényerejű rendelet tervezetét.

A továbbiakban az Államtanács megvitatta és elfogadta a következő törvényerejű rendeleket: törvényerejű rendelet a román állampolgárok személyazonosági iratainak kibocsátásáról, valamint a lakhely és a tartózkodási hely változtatásáról; törvényerejű rendelet övédek letételéről és, bizonyos esetekben, a börtönbüntetés végrehajtásának penzbüntetéssel való helyettesítéséről; törvényerejű rendelet a külföldi fizetési eszközök, a nemes fémek és a drágakövek rendszeréről szóló 1960. június 17-i 210. számú törvényerejű rendelet módosítása tárgyában; törvényerejű rendelet az adókra és illetékekre, valamint a biztossági díjakra vonatkozó egyes törvényes rendelkezések módosításáról; törvényerejű rendelet az Állami Jegyzőség megszervezéséről és

működéséről szóló 1960. október 20-i 377. számú törvényerejű rendelet 9. és 15. szakaszának módosítása tárgyában; törvényerejű rendelet a Románia Szocialista Köztársaság és Japán közötti kereskedelmi és hajózási szerződés ratifikálásáról. Az elfogadott törvényerejű rendeleket előzőleg megvizsgálták és kedvezően véleményezték a Nagy Nemzetgyűlés állandó szakbizottságai.

Az Államtanács meghallgatta a néptanácsok és államigazgatás ügyeivel foglalkozó nagynemzetgyűlési bizottság tájékoztatóját a Galac megyei és Ploiești municípiumi néptanácsok állandó bizottságainak tevékenységéről. A tájékoztató alapján az Államtanács intézkedéseket tett a néptanácsok állandó bizottságai tevékenységének javítására.

Az Államtanács ezután megkezdte a törvények és jogszabályok vizsgálata meg-

Milyen a város „előszobája“?

Nem véletlen, hogy a legtöbb város, amely csak egy kicsit is ad hirnevére, tekintélyre, igyekezik vagy igyekszik minél rendezettebbé, szebbé, építészeti-ileg korszerűvé, harmonikusabbá tenni különösen azt a részét, amelyet a más vidékekről vagy a külföldről jövő először megpillant. S. noha a gépkocsik száma meghaladja az emberekét, a városokat eljűk, mégsem lehet vitás, hogy látogatóink zöme vonaton érkezik. Leszállnak az utasok az aradi nagyállomáson, majd áthaladva az épületen szemük elé tárul a város „előszobájának” képe. Nos, az első impresszió a legtöbb embernél maradandó nyomot vés az emlékezetbe. És akár kedvező, akár kedvezőtlen a kép, mindenképp sokat számít az összbélyomás kialakításában.

Nagy vonalakban ismerjük az aradi nagyállomás átépítésének tervét, jól megfontolt elképzelések szerint alakult ez ki, és csakis örülni fogunk, amikor majd valóra válik. De addig? Addig is — éppen az elmondottak figyelembe vételével — sürögősen tenni kellene egyet s mást. Mert, ha eltekintünk magától az „állomás épületétől” (amely egyébként olyan aluljáróval fog rendelkezni rövidesen, amellyel kevés város büszkélkedhetik), szóval: ha eltekintünk ettől, olyan kép fogad, amely semmiképp sem méltó Aradhoz. Nem méltó bizony ehhez az egyre szebbé váló és aránylag jól rendezett, gondozott municipiumhoz.

Szem előtt tartva e térség átrendezését, építendő korszerű házainak tervét, most nem is az kifogásoljuk, hogy a nagyállomás környéke a municipium kisváros képét mutatja. De azt már joggal és okkal tesszük szóvá, hogy miért éppen a város, a gondozatlan kisvárosokhoz hasonlít, az olyanokhoz, amelyeket leginkább csak a multban volt alkalmunk látni! EGY DISZTELLEN DISZPARK címmel lapunkban kifejtettük a kis park állapotát még annak idején, amikor virágzott itt a rozsok és... vigan növekedtek mellettük a gyomok, burjánok. Most pedig, télviz idején, a kis park területe — valóságos átjáróház. Léptekkel több helyütt is kemény ösvényeket, utakat döngöltek a gyalogjárók. Nem figyelmezteti, s megfigyelésünk szerint nem bünteti meg őket senki. Igaz, sok helyütt már alig lehet észrevenni, hol végződik az utca és hol kezdődik a park. Hiszen e „diszpark”-ot még csak egy alacsony kerítés sem övezi, amely esetleg figyelmeztetné az arra járókat, hogy ez nem járda. A térség közepe táján elhelyezett gyümölcs- és zöldesbúrdé sem válik e környek díszére.

Tenni, cselekedni kell hát addig is, amíg az említett városrendezési terv valóra válik. (simi)

Hírek

AUTÓSOKNAK

A kamatozó és autótörvényes CEC betétkönyvek 1969 IV. negyedévi húszas 332 személygépkocsit soroltak ki. Megyénkben a következő sorszámu betétkönyvek tulajdonosai nyertek autót:

702 — 1 — 15009; 702 — 1 — 15122; — 702 — 1 — 14299; 702 — 1 — 19558; 702 — 1 — 19030; 702 — 1 — 20758.

A CEC takaréka és letétpénztár az érdeklődők tudomására hozza, hogy 1970 március 1-én megkezdik a „Dacia 1300” személygépkocsik vásárlására való előjegyzést. A feliratkozás feltétele, hogy az igénylőnek 70 000 leje legyen legálabb hat hónapja a CEC-ben, ugyanis, ennyi a „Dacia 1300 Standard” személygépkocsi kiskereskedelmi ára. A gépkocsik szállítást a második negyedévből kezdik meg.

A Román Autóklub csoportos és egyéni kirándulásokat szervez.

Éjszakai bár a Mureșul vendéglőben

Éjszakai bárrá alakul át 10 napra a Mureșul vendéglő. Ma este 10 órakor kezdődik a lakóiban a bukaresti Cupidon együttes mutatja be zenés-táncos műsorát.

Az este 10-11 órai közötti revüműsor élénk érdeklődésre és megnövekedett forgalomra tart számot.

Halászkok és vadászok figyelmébe!

Február elején kezdődik a vadász és halász engedélyek ideje látogatásnak. Ugyancsak ettől a dátumtól lehet a tagdíjakat befizetni a Sportvaszások és Halászkok Aradi Szövetségénél vagy pedig a megyei CEC egységeknél az AJVPS számlájára.

A halászkok engedélyeiket a megyében lévő központok (Arad, Lipia, Kisjenő, Borosjenő, Sebes, Pécska) egyikében láttamoztathatják.

KÜLFÖLDI ESEMÉNYEK

PÉNTEK DÉLUTÁN BUDAPESTEN MUNKA JEGYZŐKÖNYVET ÍRTAK ALA a Román Rádiótelevízió és a Magyar Rádiótelevízió 1970. évi együttműködéséről. A jegyzőkönyvet román részről George Ionescu, a Rádió és Televízió Bizottságának alelnöke, magyar részről pedig Pécs Ferenc, a Rádió és Televízió alelnöke írta alá.

● Határozatot fogadott el az Európa-tanács gyűlése

(Részletes ismertetés lapunk IV. oldalán)

Szikiába ütközött egy görög hajó

PÉNTEKEN REGGEL EGY GÖRÖG HAJÓ Szkyrosz szigetén szikiába ütközött és kigyulladt. A hajó 34 utasát egy másik hajó

megmentette. A személyzet kénytelen volt sorsára bízni a lángokban álló hajót.

Közel-Kelet

A Reuter közlése szerint az EAK fegyveres erőinek szövívője bejelentette, hogy pénteken izraeli repülőgépek támadást kíséreltek meg a Szezi-csatorna északi részén lévő egyiptomi állások ellen. Megjegyezte, hogy az EAK repülői és légvédelme nyomban felvette a harcot az izraeli repülőgépekkel és visszavonulásra kényszerítette őket.

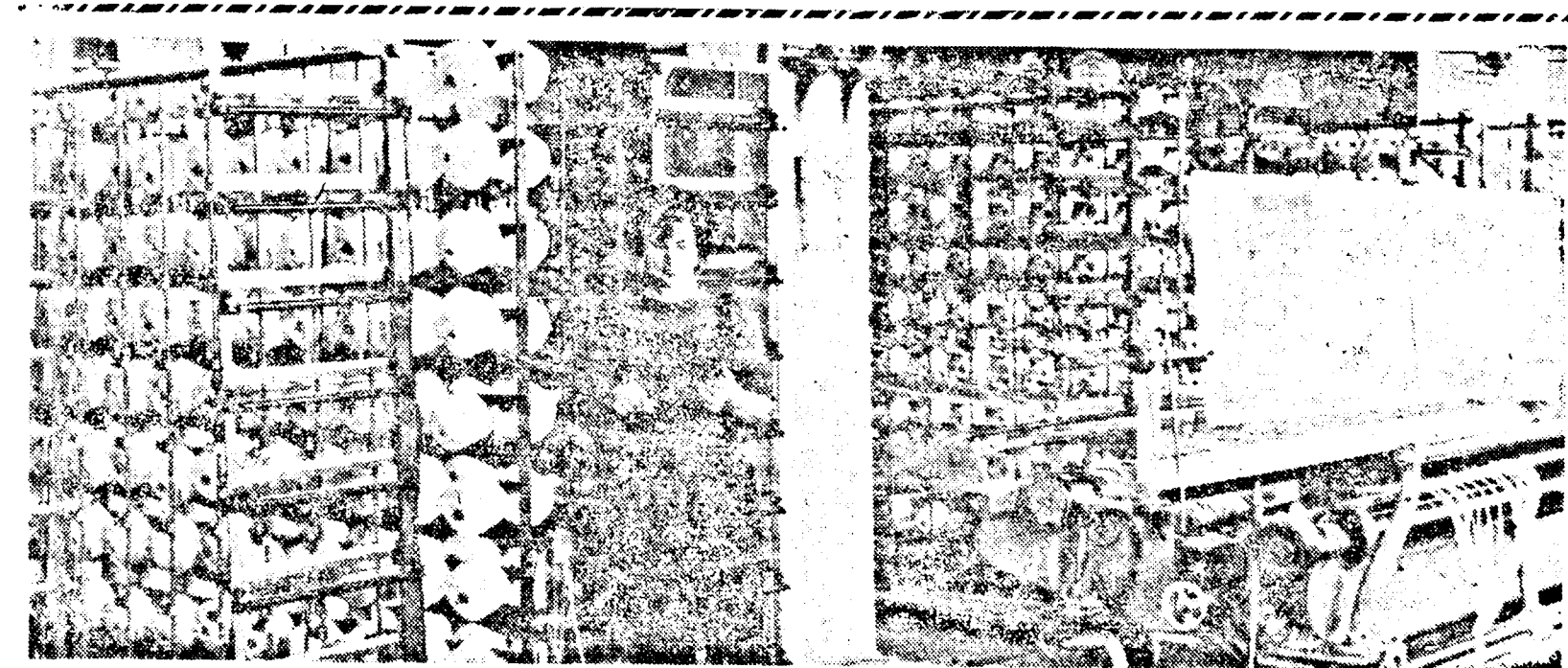
Tiltakozó tüntetés a Dominikai Köztársaságban

A Dominikai Köztársaságban a diákok további tüntetésekkel tiltakoznak a rendőrségi megtorlások ellen. A fővárosban barikádokat emeltek az egyetem előtt. A rendőrség megtámadta a diákokat és kettőt közülük megsebesített. A tüntetők és a rendőrség között incidensek voltak Hato Mayor városban és több más helységben is.

Az egyetemi tanács meghatározatlan időre felfüggesztette az előadásokat minden fakultáson.

A szocialista verseny kitüntetettjei

Az elmúlt esztendőben, az órákban széleskörűen bontakozott ki a szocialista verseny. Az eredmények összesítése nyomán kitünt, hogy tavaly 83 dolgozó ért el kiemelkedő eredményt. Munkájuk elismeréseként a minap kiosztották nekik „A szocialista verseny élenjáróit” megillető csillagocskákat. A kitüntetettek között találjuk Lázár Olivát, Crucean Mariát, Csorba Bélát, Bătălan Irinát, Dandé Ilonát, Mosor Anát és a gyár számos más, szorgalmáról közismert dolgozóját.

„SZÁLTENGERBEN

Az 1970. évi terv vitája a vállalatokban

Röviden, határozottan, bírálati szellemben

- Számok halmaza helyett — a valóság feltárása
- A reklamációk okairól
- Az új feladatok teljesíthetők
- Jelentősen növekszik az autópark

Nem tartozik a municipium nagy vállalatai közé az aradi Autobaza (nem is önálló egység: a nagyváradi ITA szállítási vállalat kirendeltsége), jelentősége azonban igen nagy. Áru- és személyszállítással foglalkozik a municipiumban, a megyében, illetve az egész országban. Itt is, mint minden gazdasági egységben a napokban tartották meg az 1970. évi tervfelmérés feldolgozását, megvitatását

tárral foglalkozik a municipiumban, a megyében, illetve az egész országban. Itt is, mint minden gazdasági egységben a napokban tartották meg az 1970. évi tervfelmérés feldolgozását, megvitatását

szolgáló tanácskozást. A dolgozók (mintegy 600 munkás, technikus, mérnök és tisztviselő) küldöttjei előtt Rajtu Dorian mérnök, az Autobaza főnöke számolt be a múlt évi tevékenységről, ismertette az idei terv mutatóit, majd a legjelentősebb tennivalókról beszélt.

Mielőtt rátérnénk az 1970-es évi feladatainak tárgyalására és a felszámolásokról ismertetésre, szólnunk előbb — ha röviden is — a tavalyi megvalósításokról. Terveiket tavaly — az összes mutatók vonatkozásában — határidő előtt, december 24-én teljesítették. Dícséretre, hogy a munka termelékenységére, az összlétszámra számítva, 10,4 százalékkal magasabb szintet ért el, mint amilyent a terv

előírt. A munkaközösség 808.320 lej megtakarítást eszközölt a kiadások csökkentésével, és 595 000 lej értékű többletjövédelmet hozott létre.

A jelentés és a vita során is sok szó esett mind az úgynevezett operatív tervről (az áruszállításokra vonatkozó szerződésekről), mind pedig a személyszállítás kérdéséről. Kitént, hogy mindkét „választervezet” értéket, kilométerben, tonnában, illetve az utasok számában tekintve teljesítették ugyan, de nem ment minden zökkenőmentesen. Negyven aradi ipari és kereskedelmi vállalatot kötött szerződést tavaly az Autobaza. Ezek közül 3 szerződés teljesítésével elmaradtak. Igaz, két vállalat szemben, objektív okokból nem tették eleget szerződéses kötelezettségüknek. A harmadik esetben azonban az Autobaza is „ludas” volt, mert nem biztosított teherszállítást és sofőrt a EC (a vagonok ki- és berakodására foglalkozó vállalat) számára vasár- és ünnepeken. Bizonyos objektív nehézségekkel küzdöttek a személyszállítás terén is. Az Autobaza nem rendelkezett elegendő számú

társasgépkocsival, a járatok száma pedig növekedett, s az utasok száma is gyarapodott. Így azután a „kiszolgálás” nem mindig volt tákéletes. (Olykor 50 személy helyett egy-egy autóbusszon százan is utaztak). Ez maga után vonja az autóbusszok gyakori megforgatását is. De az ilyen irányú reklamációk egy része nem magyarázható objektív nehézséggel, mert az is megtörtént, hogy a társasgépkocsik személyzete meg nem engedett hangnemben beszélt az utasokkal. Ennél is súlyosabb vétség volt az olyan, amikor az autóbusszon mindössze 10—12 utas volt, a sofőr mégsem állt meg egyes falvakban, hogy felvegye az ott várakozókat. Bírált az ilyen jelenségeket a beszámoló, de beszéltek arról a felszólalók is mint: Suciú Mircea forgalmazta diszpecser, Gancea Vasile mechanikus, Chisju Valeriu, a nagyváradi ITA vállalat aligazgatója és mások.

A megnövekedett, mozgósító jellegű idej tervmutatók teljesítése érdekében az Autobaza műszaki-adminisztratív vezetője 28 pontból álló intézkedési tervet dolgo-

MŰVELŐDÉSI JEGYZETEK

A HÉT

Erdemes vissza-
térni a hét szociá-
lanul gazdag műve-
lődési eseményeinek
élményeire. Hétfőn
Antonioni filmje, a
Blow-up! De Cămp-
pan—Fáyol István
hegedű- és Eckstein
Vera zongoraművész
Bach Tartini, Beet-
hoven és Brünzen
művészetét megszö-
laltató hangverseny
bizonyítja zeneile-
tünk izmosodását.
Kedden a temesvári-
ak Eugen Ionescu
nagyiskolai előadás-
nak tapsolt és Kiril-
són Alaszu Pal, Gu-
les Stefan és Senic
Mircea csoportos ki-
állítását ünnepelte a
közönség.

A hét derekának
eseményeinél erde-
mes megállni egy
szónál többre. Te-
hát kezdjük vagy
folytassuk itt. Szer-
dán a Tóth Árpád
irodalmi kör kehe-
tenként sorra kerülő
ülésén Papp Pal ol-
vasott fel. A bohóc
című elbeszélése a
gyóni tudó akarat
tiszteltében fogant.
Cselekményének
groteszk magyará-
latát csirázik ki a fel-
nyitott bonyodalom.
A valóság és vízió
egyesülése. Iz-
galmas, eredeti alap-
ötlet. A hosszadal-
mas szerkesztés
azonban megkapta-
ja. Az Emberek a
szobron konkrét kép-

sora is elvont es-
méi takar. Papp Pal
késztelenül tehet-
ség. Kísérletezéssel
önmagának akar cs-
pást venni, hogy az
önkifejezésben ön-
magára ismerjen.
Hisszük, hogy gyű-
jítőpontba gyűjtő dra-
matisága, irasának
humanuma hamaros-
san beér.

Csütörtökön a bu-
karesti TV magyar
adása nemzetiségi
kulturális apolasa-
nak kitűnő példá-
ja volt. A műsor
harom aradi vonat-
kozására hívtam fel
a figyelmet. Az első
ugyan elsikkadt a
Horváth Imre inter-
júban. A költő
pályájának kusza-
bet ugynis Aradon
lepte át. Az említett
Örvény felett és
Hangtalan beszéd cí-
mű, egyben a költő
első két kötetét, itt
jelent meg. Hadd
idézzem Horváth Im-
re Önéletrajzából az
ide vonatkozó részt:
„1933-ban Aradra
kerültem, ahol a
Reggel szerkesztésé-
ben dolgoztam
1937-ig. Közben a
Reggel kiadásában
megjelent Örvény fe-
lett és Hangtalan be-
széd című verses
kötet. Ez a négy
évről nem csak írói,
de emberi fejlődés-
ben is rendkívül so-
kat jelentett. Hoss-
szú névsort kellene

Az ifjúmunkás „vi-
haros vitában szü-
letett szellemes szö-
vegeinek” versenve el-
ső díjazottai között
Kovács Béla és Ko-
vács Illdikó, az aradi
3. sz. Liceum tanu-
lói is szerepeltek. Bé-
la kötetes tenger-
parti nyaralást, hu-
ga, Illdikó tiskari-
dót nyert.
A nagyon gazdag
aradi kultúrát a
penék esti és vasár-
nap délelőtti hang-
versennyel zárul.
(m. i.)

A JÖVŐ HÉT FILMÚJDONSÁGAI

Az üldözés

MARLON BRANDO

A Muresi filmszínház jövő heti
műsorán Arthur Penn amerikai
rendező alkotása. Az üldözés sze-
repel. Az erőszak képezi ennek a
Texasban forgatott filmnek az a-
lagfölközlését. Ne feledjük, hogy
Dallas — az elnökgyilkosság szin-
helme — a hajmeresztő erőszak
hazája, Texas fővárosa. Véletlenül
esett volna a választás éppen erre
az államra? Nem tudjuk, de any-
nyi bizonyos, hogy éppen ez az
állam az ahol napirenden szerepel-
nek a gyilkosságok, ahol egyik em-
ber önkényesen kioltja a másik
életét. Joe Fonda és Marlon Bran-
do jól értelmezett szerepfelvétele
különös értéket ad ennek az alkot-
ásnak.

Az oroszlan ugrani készül

A Studio filmszínházban magyar
filmalkotás kerül bemutatásra. Aj-
tai Andor, Psota Irén, Bujtor Ist-
ván, Medveczky Ilona alakítják a
krimi-paródia főbb szerepeit.

A tévében nemrég bemutatott
Bosszúálló sorozatának egyik
filmjére emlékezett a cselekmény.
Háborús bűnök kerül szabaddalra
és a második világháborúban ki-
kísérletezett tömegpusztító bacilu-
sokkal akarja elpusztítani ember-
társait. A baktérium-háború ve-
szélye fenyegeti az emberiséget.
ha Klausbergnek, a volt náci or-
vosnak sikerül megszerezni a Dub-
rovnik mellett elrejtett baktériu-
mokat tartalmazó palackokat.

A szentfűlves kémelhárító résen
vannak. A leleményes fiatal ügy-
nök mindent elkövet, hogy telje-
sítse a rábízott feladatot. Megsze-
ri a halált jelentő palackokat. A
cselekmény fordulatókban gazdag
kísérletek izgalmat biztosít a detek-
tívfilmek kedvelőinek.

LÉPÉST TARTANI AZ IDŐVEL

Nincs fiatal a faluban, mon-
dotta Takács István, a tornyai kul-
túrthoz igazgatója, amikor ott-
jártamkor arról érdeklődtem,
hogy a téli időszakban milyen
rendezvényekre kerül sor a műve-
lődési otthonokban.

Nem látom, hogyan tudna
valaki műkedvelő csoportot össze-
hozni hat lányból és egy fiúból,
mert én már minden lehetőséget
megpróbáltam.

Ne vegye talakodásnak kér-
désemet, de melyek azok a le-
hetőségek, amelyekkel próbálko-
zott? — kérdeztem kissé kétel-
kedve.

Még a tavalyi év folyamán
egy leánytáncot akartam betani-
tani, de ahhoz is kevesen voltak,
mert abban az időben csak ötre te-
vődött azoknak a száma, akikre
állandóan számíthattam. A lako-
dalmas tánc próbái azért fűlledtek
kudarchoz, mert nem volt elég fia
hozza. Csupán egy fiatalember
van az egész községben, aki min-
dig hajlandó segíteni. Természe-
sen ez kevés ahhoz, hogy valami-
lyen teljesítményt felmutathas-
sunk.

Ahhoz, hogy a művelődési
otthon létjogosultságát nyerjen,
szükség van valamilyen aktivitás-
ra. Klubtevékenységgel nem pró-
bálkoztam?

— Nem jön el senki — vála-
szolta az igazgató.

Nem értem és nem is tudok
egyetértetni Takács Istvánnal, mi-
szerint a művelődési otthon ter-
mészetesen a mozivállalat és a
népüldözés központja, a hivatás-
színházak használhatják. Problé-
ma kellene a családok emberek-
kel. A fiatalabb házaspároknál ta-
lan össze lehetne hozni egy színjátszó
csoportot vagy azok közül, akik
különböző hangszereken játszanak,
egy kisebb zenekart. Nem szabad
csupán a tizenévesekre korlátozni
a művelődési otthon hatókörét. Ha
nincsen fiatalok, próbálkozzon a
színház a korosztállyal, amely még
aranylag elég rugalmas. Vagy
talán Tornay is az a szokás di-
vik, hogy aki házasságot köt, az
már bohókodni kezd a színpadon, szé-
gyen? Ugyan kijelentéseket hallot-
unk Zerindén is, de megenged-
het azt állítani, hogy ez a kisebb
mennyiségű megfigyelés a zené-
re, a zenére való tevékenysé-
gét. Nem csupán a színpadi mun-
kára korlátozódik a műkedvelő
mozgalmak. Sokféle válfajjal lehet
próbálkozni. Nem szabad elfelej-
teni, hogy 1970-et írunk. Ez arra
köteli, hogy lépést tartunk az
újjal s rugalmasabban végezzük a
ránbízott feladatokat.

SZEKERES GÁBOR

Spanyolul tudni kell

Tabi László Spanyolul tudni kell
című háromfelvonásos, ezuttal át-
rendezett komédiáját ismét bemu-
tatja Aradon a Nagyvárad Állami
Színház magyar tagozata. A vig-
játék cselekménye szellemes csat-
tanókkal, nevetésre ingerlő jellem-
és helyzetkomikumokkal teletűz-
delt ügynöveket ma mese. A vá-
radit együttes minden év szíves-
szerére készül valami vidám darab-
bal. A tavalyi utolsó bemutató sa-
vaborsát a Ludas Matyi főszere-
plőjének humora képezi. Ren-
dezte és Diego Espartero szerepelt.

Halasi Gyula jótessza. Diszkrét és
jelmezeit Nagy Sándor tervezte.
Szokolay Zsuzsa Viola néni, Oss
Enikő Margó, Paloczky Frigyes
Pablo Espartero, Cseke Sándor
Amadeo del Castillo, Gulácsy Al-
bert Pilyon Zapata, Tóth Sándor
Juan Serrano, Magyarországi István
Bokodi, Cs. Tóth Kovács Ilonka
Marcsa szerepelt alakítja. Az elő-
adást kedden, február 3-án, delu-
tan fél 5-kor és este fél 8-kor
tartják az Aradi Állami Színház-
ban.

T. A.

A legrágább asszony

Az iskolacsengő hirtelen meg-
szólalt. Egy villanás után már
mindenki a helyén állt. A fizika
tanár, mint mindig, késedelem
nélkül lépett át az osztály kü-
szöböt.

— Hiányzik Szűcs Éva — je-
lentette a hetes.

Az osztály összenézett, nem
emlékeztek arra, hogy Éva va-
laha is hiányzott volna.

— Lekéste a reggeli vonatot?
Vagy talán beteg? — találgat-
ták osztálytársai.

A kórház folyosóján egy sző-
ke kislány áll lejjártól fejfel.
Vajon mit keres itt? Hisz itt
nem szabad csak orvosoknak,
apolónoknak, betegeknek tartó-
zkodni. Talán beteg? Nem. Habar-
sápadt, megsemm látszik beteg-
nek. Zsebébe nyúl, zsebkendő
vesz elő s megtörli szemét. Kis,
vékony alakja reszket a sírás-
tól.

Ekkor kitarul az operációs te-
rem ajtaja, majd a hordágyon
lévő beteg mögött ismét becsu-
kodik. Éva tekintetével a hordá-
gyat követve s közben könnyei
pereget, mint a záporosó.

Léptek közeledtek a folyosó
végéből, némsokára egy fehér
köpenyes férfi állt meg Éva e-
lőtt. Ő felemelte könnyektől ne-
hez pillát, s az előtte álló ho-
mályos alakban felismerte a fő-
orvost. Tudta, tőle függ édes-
anyja élete. Tekintete találko-
zott az orvoséval.

— Doktor bácsi, ugye nagyon
vigyáz rá. Ő a legrágább ass-
zony a világon AZ ÉN ÉDES-
ANYAM.

SÁNDOR ERZSI

ifjú riportereink írják

Elkészült az új tornaterem

A második évharmad megkezdé-
sével fontos eseménynek válnak
szemtanúi a Ion Slavici Liceumban:
átadták az új tornatermet. A diá-
kok lelkes munkával vettek részt
ebben az akcióban. Tekintélyes
összeg ráfordításával, vadonatúj
szerekek látják el az új tornate-
rmet. A liceum vezetőségét, taná-

rokat és diákokat, most az új ké-
mia laboratórium elkészítése fog-
lalkoztatja. Nem mintha a régi
már nem felelne meg, de mivel
sok diák foglalkozik érdeklődéssel
és szeretettel a vegytannal, széle-
sebb körben és alaposabban sa-
játíthatják majd el az új laborató-
riumban a tananyagot.

SAJÁT TERMÉS

Művészetkedvelő is-
merőm mesélte:
— A minap nagy ö-
röm ért. Az ország-
szerte híres festő —
közös ismerősünk ré-
vén — meghívott: töl-
tek egy délutánt a tár-
saságában. Nagyon
kedvesen fogadott, fe-
lesége kávét főzött,
süteménnyel kínált.

Később, a művész be-
vezetett műtermébe, a-
hol az olajfestményről
az akvarellre mindent
megtekinthettem. Leg-
frissebb művét különös
érdeklődéssel szemlel-
tem. Pompás színhatá-
su akvarell. A kép előtt

egy tábl, benne négy
szép alma. Erről ke-
szült a csendélet. El-
ragadtatásom jól eshe-
tt a művésznek, mert
így szólt:
— Asszonyom, ha
valóban annyire tet-
szik a kép, engedje
meg, hogy ajándékozz-
ak Önnek valamit!

Szívem megdobbant.
Csak nem éppen a
csodálatos csendélet-
tet...
— Fogadja el tőlem
ezt a négy almát, ami-
ről a csendélet készült.
Jófia Jonathán, saját
termés!

BREBÁN GABRIELLA

HUMOR

Matematika órán Pista felel. A kapott felada-
tot félig megoldja, majd megakad.
— Tovább — biztatja a tanár.
— Tehát... így... m-marad egy végtelen és...
— Na, és mennyi az fiam? Végtelen meg vég-
telen.

— Két végtelen — vágja rá Pista.

Kellemes szórakozást

A Ion Slavici Liceum zenekará-
nak népszerűsége egyre nagyobb
lesz. Szombatonként a diákokat
szórakoztatják, vasárnap delu-
tonként pedig a municipiumi Al-
kotók Házának klubtermében lép-
nek fel. Azok a fiatalok, akik sa-
bad vasárnap délutánjukat tánc-
szeretnek eltölteni, keressék fel
őket. Erdemes!

— Ne!!

TARKÓ GÁBOR felvétele

Nyitott szemmel

Már csak a körték hiányoznak

Sok víz lefolyt a Maroson azóta, hogy Szentpálon a villany-
világítási hálózat korszerűsítése céljából új oszlopokat emeltek. Új
drótokkal is ellátták ezeket, de hiába, a villanykörték, úgy látszik,
valahol eltévedtek a sötétben, mert mind a mai napig nem ke-
rültek fel az oszlopokra. Nem értjük: ha az Áramszolgáltatási Vá-
llalat annyira sietett az oszlopok kicserélésére, most miért halo-
gatja a villanykörték feltévesztését?

Lehet két pocsolóval kevesebb?

„Kiváltságos” helyzetben lévő
két pocsolóval szólnak az alab-
biakban. Egyfelől az Oskó Teréz
és a Clujului, másfelől pedig a
Potier és a Dimitrov utca találko-
zásánál terpeszkedő pocsolókat u-
gyanis megvan az a helyzeti elő-
ny, hogy nem kerülheti el az, aki
a 6-os buszról lép. Mert a meg-

álló pontosan az említett utca-
sarkokon vannak. Természetesen
nem azt javasoljuk az Aradi Szál-
litási Vállalatnak, hogy vegye el
onnan a megallokat, hanem az
Aradi Községgazdálkodási Válla-
latnak szeretnénk felhívni a fi-
gyelmét, a POCSOLÓKAT kel-
lene sürgősen eltávolítani.

Romlott konzerv eladó

Hármic darab pa-
radicsompaszttát vásá-
rolt Ancuța Mihai
levelezőnk, az Aurel
Vlaicu uti 116-os Ali-
mentarabán. Amikor
neházt felnyitott
közülük, a legnagyobb
meglepetésére rom-
lottak voltak.

A Minisztertanács

1286-os számú Ren-
delet alapján a rom-
lott, használhatatlan
konzerveket az eláru-
sító egység köteles
kicsérélni vagy árát
a vásárlónak megte-
ríteni.

említett rendeletről
vagy pedig szándéko-
san nem tartja ezt
tiszteltben, ugyanis
nem vette vissza a
használhatatlan áru-
t. A fentiekhez csu-
pan annyit szeretnénk
hozzáfűzni, hogy a
konzervek az aradi
Refacerea gyárban
készültek.

Tájékoztató

A MEGYEI PÁRTKABINET KÖZLEMÉNYE

Hétfőn, február 2-án, 16.30
órákor jelennek meg a mu-
nicipiumi neptanács diszter-
mében a marxista-leninista
estélyet követő közéleti szaka-
nak hallgatói:

- Politikai gazdaságtan, III. év.
- Filozófia, I. év.
- Szociológia, I. év.
- Történelem, II. és III. év.
- Egyéni tanulmányi körök:
- Nemzetközi kapcsolatok, I. és II. év.

Hétvégi sportműsor

VASÁRNAP

KOSÁRLABDA

Iskolásbajnokság. Lányok: Sport-
iskola—Nagyvárad Orisul (Sport-
csarnok, 13 órákor). Fiúk: Sportis-
kola—Nagyvárad 4-es számú Li-
ceum (Sportcsarnok, 14 órákor).

RÓPLABDA

Iskolásbajnokság: Voința—Zilah
Liceum (Sportcsarnok, 11.30 óra-
kor).

Filmek

MUREȘUB: Blow-up (10, 15, 17.30,
20).

STUDIO: Winnetou a halál völgyében.
(9.30, 11, 12.45, 14.15, 16, 17.45, 19.15,
21).

IFJUSÁGI: Fehér farkasok (11, 16,
18, 20).

VICTORIA: Veszélyesebbek a férfiak.
nál (11, 14, 16, 18, 20).

PROGRESUB (Ujrad): Komédiások
(16, 19).

SOLIDARITATEA (Gáj): Aggregacy-
szállás (17, 19).

CFR (Grădite): A súlyom nyomá-
ban (17, 19).

A VIDEKI MOZIK MŰSORA
LIPPA, MUREȘUB: Ifjasszonyok
háborúja.
LIPPA, DOINA: Preludium.
BOROSJENŐ: Egri csillagok.
KISJENŐ: Elmi az életet.
BOROSJENŐ: Halálán kor.
PANKOTA: A kis arkeológus.
KERTŐS: Háború és béke (III—IV.
részt).

NAGYLAJ: Tábornokok éjszakája.
SZENTANNA: Sherlock Holmes.
VILAGOS: Csavargók csillaga.
VINGA: X komiszár és a három zöld
kutyá handja.
KÖRÖSRÖKENY: A nagy kigyó.
PECSKA: La dolce vita.

Hangverseny

Vasárnap, február 1-én, délelőtt 11 óra-
kor, az Aradi Állami Filharmonia szim-
fonikus zenekara hangversenyt tart a
Kulturpalotában nagyteremben.
Vezető: EMANUEL ELEENSCU er-
denes művész, közreműködik: GIMPAN
FATYOL ISTVÁN (hegedű), DARDIA
LÁSZLO (melyhegedű).

Műsor: GIECHU: Buvári szimfoni-
kus költemény; MOZART: Esz-dúr Kon-
cert szimfonia; HOGDARE, melyhegedű-
és zenekar: HAYDN: 104. Szimfonia.
Jegyek az ügyfélszolgálat és hangve-
ny előtt a Kulturpalota pénztáránál

Rádión

Szombat, január 31.

BUKAREST I.

5.05—9.30 Reggeli szórakoztató
műsor. — 9.30 Miorita. — 10.30 Adás
Moszkából. — 11.35 Könyvtár. —
11.45 Orvosi tanácsadó. — 12.15 Ion
Vasilescu dalai. — 14.00 Pionirok
rádió expedíciója. — 15.00 Háromtől
hegig — zeneszórakoztató műsor. —
19.30 Zenei műsor. — 20.20 Silvii
Stanculescu Arghesi-verseket szaval.
— 21.00 A Föld körül. — 21.35 Gigliola
Cinquette énekel. — 23.00 Szórakoztató
zene. — 0.03—6.00 Ejszakai szórakoz-
tató műsor.

BUKAREST II.

6.00 Reggeli zene. — 8.10 Pionir-
adás. — 9.10 A Madrigál körös énekel.
— 9.35 Hangszer-számok. — 10.05 If-
júsági adás. — 12.15 Deli hangverseny.
14.03 Filmdalok. — 14.45 Adriana
Codreanu és Nicolae Taranu operettári-
kat ad elő. — 17.05 Ifjúsági adás. —
18.00 Zenei variáció. — 18.30 Nyelvé-
szeti adás. — 19.30 A román költészet
könyvtára: Adrian Maniu. — 20.00
Harold Messias című oratóriuma. —
23.05 Jelenkori román kamarazene. —
23.55—1.00 Szimfonikus zene.

A BUKARESTI RÁDIO MAGYAR
NYELV ADASA HETKÖZNAP

Délelőtt 11 óra 20 perctől 11 óra 45
percig a 202, 261, 330 és 477 méteres
hullámhosszon, valamint este 19 óra 30
perctől 19 óra 45 percig a 202, 261 és
330 méteres hullámhosszon beszámoló az
ország és a nagyvilág eseményeiről.

A KOLOZSVÁRI RÁDIO MŰSORÁBÓL
Román nyelven: 6.00 Reggeli kívá-
nágverseny. 17.45 Hangos híradó.
18.00 A legújabb pop-zene hangfelvéte-
leit C. Ionescu mutatja be. 18.30 Főiskó-
lások híradója. 18.50 Szombati vidám
műsor. 19.10 Románok. 19.25 Victor
Tiru heti kommentárja. Magyar nyelven:
6.30 Joreggi — Dalida György mű-
sora. 16.30 Hangos híradó. 16.45 Tánce-
zene. 17.05 Heti kommentárunk. 17.15
Egy humorista hétköznapi, a műsört
Bajor Andor írásából összeállította és
konferálta Sinkó Zoltán. rendezte Taub
János. közreműködik: Bencze Ferenc,
Borbély Júlia, Héjja Sándor, Higyed
Imre, Kincses Blanka, Mihály Pál és
Stieff Magda.

Múzeum

Az Aradi Múzeum megtekinthető na-
ponta 10—13 és 16—19 óra között a
Kulturpalotában. Hírfőn zárva.
A Múzeum alábbi osztályai vannak
nyitva:
— Román népművészeti kiállítás;
— Régészeti kiállítás.
— Képművészeti tárlat.
— Az 1848—49-es forradalmi múzeum.

Színház

Szombaton, január 31-én, este fél 8
órákor: Időutazás a nagyvilágba (E. ber-
let).
Vasárnap, február 1-én, délután fél 4
órákor: Cidul (bérlet nélküli), este fél
8 órákor: Időutazás a nagyvilágba (bér-
let nélküli).

Televízió

Szombat, január 31.

17.00 Német nyelvű adás.
18.05 Ifjúsági adás.
19.00 Híradó.
19.20 Mestrovics jugoszláv szob-
rászművész kiállításán.
19.30 Reflektor.
19.45 Enciklopédia.
20.45 Egy óra Alfred Hitchcockkal.
21.35 Zenés-táncos műsor.
22.40 Híradó.
22.55 Sport.

Időjárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet
jelenti: ma, január 31-én változó
idő borult égbolttal. Helyenként
havasodó, hózápor lehetséges. Mér-
sékelt, időközönként megélénkülő
déli szél. A hőmérséklet lassan e-
melkedik. A várható legalacso-
nyabb éjszakai hőmérséklet mi-
nusz 4 és minusz 2, a legmagasabb
nappali hőmérséklet pedig minusz
1 és plusz 3 fok között váltakozik.

Az aradi Precizia szövetkezet elektromechanikai szakosztálya

Horia utca 2. szám

vállalja hűtőberendezések szerelését
(részletfizetés ellenében is).

(26)

A Higiena szövetkezet

Eminescu utca 24. szám

vállalja tanulók meditálását szaktanárokkal

az elméleti és

TUDÓSÍTÁSOK • PILLANAT

HÍREK • RIPIORTOK • JEGYZETEK • KÉPEK • BESZÁMOLOK • FOTO •

VZ

Magazin

• ÚTLEÍRÁSOK • HUMOR •

Cserepek
A NAGYVILÁGBÓL

■ A szakosos telexnél 24-szer gyorsabb géptípót szerkesztettek a szófiai Híradástechnikai Tudományos Kutatóintézetben. Munkabeszorása 1200 jel másodpercenként, egymillió jel után legfeljebb egyet, hatótávolsága 14 000 kilométer. Szükség esetén közönséges telefonvonalba kapcsolható.

Az új géptípó sorozatgyártását az első felvétel kezdik meg a szófiai szerszámgyártásban.

■ Miniatűr villamos írógépet szerkesztettek Svájcban. Magassága 128 milliméter, hossza 347 milliméter, szélessége 354 milliméter.

■ Erős hőálló nikkelötvözeteket állított elő a General Electric társaság. A Rene-80 és Rene-95 ötvözetből turbinák és kompresszorok forgórészeinek lapátjait, rakéta hajtóművek különböző alkat-

részeit öntik, s így a hajtóművekben 30–50 fokkal emelhetik a hőmérsékletet. A Rene-80 csaknem teljesen rozsdamentes.

■ A moszkvai Fizikai és Technikai Intézet új típusú, 5000 wattos lineáris elektrongyorsítóval a másodperc milliommód része alatt lejátszódó vegyi folyamatba is be lehet avatkozni. A tudományos kísérletek többek között polimerizációra használatosak.

■ Képtávíró automatát szerkesztettek Japánban. A készülék 19x26 centiméteres képeket továbbít, illetve vesz fel körülbelül 20 másodperc alatt. Kezelése egyszerű, különösebb szakképzettséget nem kíván. Az automatát a sajtó, a rendőrség, a meteorológiai állomások használják majd.

■ Az angliai Edinburgh Egyetem egyik orvoscsoportja David Simpson vezetésével olyan tökéletes műkört állított elő, amely az emberi kar minden mozgását el tudja végezni, sőt, tapintással meg tudja különböztetni egy anyag lágyágát vagy keménységét.

Átöröklés
tervszerűsítés?

A tudomány mai fejlettségi fokán már fellelvődött a kérdés: irányítható-e az ember biológiai és szellemi tulajdonságai, ha igen, akkor etikai megfontolások alapján szabad-e megtenni?

Szeretnénk röviden megvizsgálni ezt a kérdést a természettudományos célszerűség szempontjából valamint humán-etikai szempontok figyelembevételével is.

A földi élet, megjelenéséről kezdve egészen az ember megjelenéséig a természeti körülményekhez alkalmazkodva alakult és fejlődött. Az ember mint gondolkodó, eszelő, irányító lény a természeti erőket saját érdekében igyekszik hasznosítani, és a velelen helyett maga veszi át az irányító szerepet. Mindez egyértelműen egyeztetnek és magától értetődőnek tűnik mindaddig, míg nem megfogalmazódik az emberrel szemben a kérdés: lehet-e az emberrel szemben a természetetől eltérő irányú beavatkozás?

Ezzel kapcsolatban ma az öröklés, mint egyik legfőbb probléma, az ember öröklött tulajdonságait biológiai és biokémiai úton való céltudatos, tervszerű megváltoztatása lehetőségeit vizsgálja. Az utóbbi 20 évben a genetika tisztázta az öröklés biokémiai alapjait, az öröklés törvényeit — a kromoszómák, gének, nukleinsavak összefüggéseinek mechanizmusait. Az anyag, amely az öröklött tulajdonságokat továbbítja, mindössze pár gyókból tevődik össze. Ezen kémiai gyókok „összeállításának” és változtatásának a lehetőségei kémiai kódok formájában hordozza a többit: a szexuális tulajdonságokat az abortív tulajdonságokat, amelyek felhasználásával száz-ezer, millió oldalakat kitevő könyvet lehet írni. Fellelvődött az a kérdés, hogy jelenlegi tudásunk birtokában, hogyan lehetne ezekbe a mechanizmusokba beavatkozni, kedvező irányba befolyásolni az öröklött tulajdonságokat.

Javaslatok hangzottak el a mesterséges megtermékenyítés irányában folytatott kísérletekre vonatkozóan.

Feltevések a Hold eredetéről

A holdkutatók houstoni értekezletén újabb feltevések hangzottak el a Hold eredetéről. Dr. A. Ringwood ausztrálai geokémikus szerint a Hold alkotó anyaga a Földről származik. Véleménye szerint bolygónk kialakulásának első szakaszában a rendkívül erős napenergia következtében a földi légkör nagyon sűrű volt és sok szilikátot tartalmazott. A Föld lényeges lehűlése következtében a napsugárzás fokozatosan enyhült, ez megállította a légkörben lévő szilikátokat és a Föld kicsiny szatellitáivá alakította az azokat. Ezek gyűrűt alkottak a Föld körül, akárcsak a Saturnus holdjai. A legnagyobb miniszatellitá fokozatosan magához vonzotta a többi, s így kialakult a Hold.

Ringwood állítása élelket vitát keltett a hagyományos és az új elmélet hívei között. Dr. Donald Wise, a Massachusetts Egyetem kutatója cáfolta Ringwood elméletét. Dr. John Keefe, a NASA kutatója szerint a földi légkörben lévő szilikátokhoz nem lehetett kellő sebességű ahhoz, hogy a Föld szatellitáivá alakuljanak át.

Dr. Harold Urey, a neves amerikai Nobel-díjas holdtudós elismerte, hogy a kutatások eredményei nem mindenben igazolták azt az elméletet, amely szerint a Hold kezdeti foga élelletlen test volt.

Dr. Samuel Epstein, a kaliforniai technológiai intézet munkatársa közölte, hogy a tanulmányozott holdkőzetekben hidrogént talált 20 milliommód arányban. Ez azonban véleménye szerint nem feltételezi víz létezését, mivel megállapítható, hogy a Hold saját körülményei között a hidrogén más ásványokkal vegyül és fluorokat alkot.

A Titanic kiemeléséről

Brit expedíció indul az 1912-ben elsüllyedt híres Titanic rovincsának kiemelésére. A hajóroncsot az expedícióhoz tartozó két magyar feltaláló módszerével kívánják felszínre hozni. Az eljárás lényege az, hogy a vizet alkotóelemek bontják, a keletkező hidrogént a rovincs erősségét műanyagfáty-

tyokban felfogják. Minthogy a hidrogén igen könnyű, a tartályok terheléssel egyúttal a felszínre emelkednek.

Mint ismeretes, a Titanic 3800 méter mélységben, körülbelül 9 méter vastag iszapréteg alatt található. Súlyát 143 000 tonna. A kiemelési

művelet mintegy 2 millió font sterlingbe kerül, a költségek azonban bőségesen megtérülnek, mert a sterling értékű arany van.

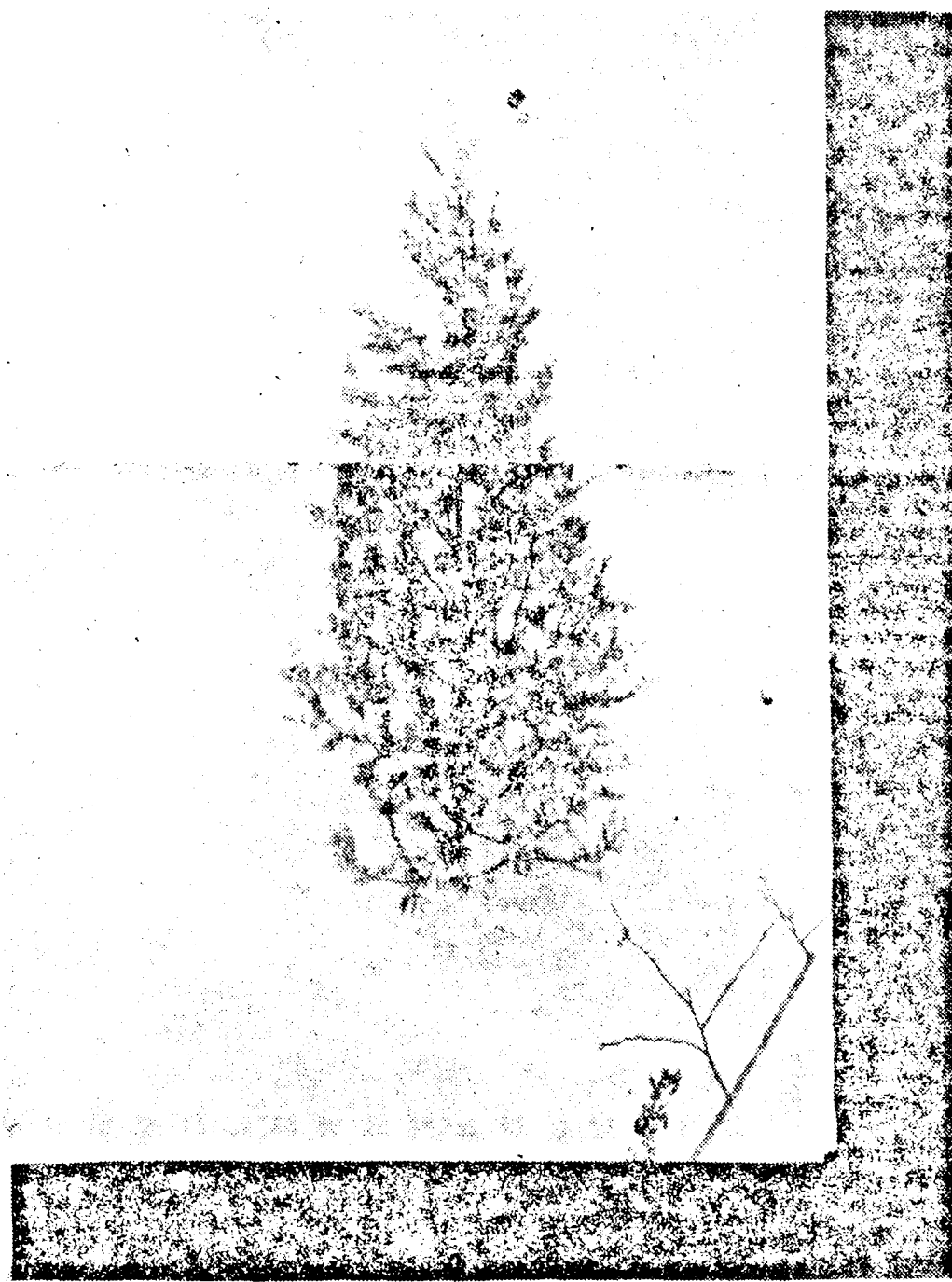
Ha a Titanicot sikerül kiemelni, Liverpoolba vontatják és múzeumává alakítják át.

Helyes válogatás esetén is, csak a célszerűség elvét figyelembe véve irányított átöröklés megvalósulása, az emberi nem tipizálásához,

a sokrétű és gazdag emberi elme és lelek leszükléséhez vezetne.

Ezért szerintünk az átöröklés tervszerűsítésének elméletét és gyakorlatát — emberi viszonylatokra vonatkoztatva, főleg etikai megfontolások alapján — egyelőre egész nyugodtan a használatlan utópiai lomtárba sorolhatjuk.

DIAN LÁSZLÓ

O ÁZIS
(KELEN FERENC felvétele)A repülő
tárgyakról

Az ismeretlen repülő tárgyakkal kapcsolatos értesüléseket vette számba az Amerikai Tudományterjesztő Társaság egyik közgyűlése. Condon, a Colorado Egyetem professzora és 35 munkatársa, aki jelentést készített a kérdéssel kapcsolatos két évi kutatás eredményeiről, ezúttal is hangzottak az ismeretlen repülő tárgyak további tanulmányozása semmilyen szempontból sem célszerű. Más tudósok viszont a repülő csészéjakkal hiedelmének pszichológiai okait próbálták megvilágítani, megint mások Földön kívüli lények látogatásának lehetőségeit boncolgattak, s szorgalmazták a további kutatásokat. Franklin Roach, a Hawaai Egyetem csillagásza és William Hartman, az Arizona Egyetem csillagásza kérésre vona a Condon-jelentés néhány kitételét, s hozzáfűzte: szükségesnek tartja a további kutatásokat az ismeretlen jelenség természetének kiderítésére.

A Lindbergh-bébi elrablása

M a, amikor óriárepülő közlekednek a világrészek között és úrhajók szállnak a Holdra, az óceán átrepülése — semmi. 1927 május 21-én azonban, amikor Lindbergh először tette meg ezt az utat — világszenzáció volt. Lindbergh ezredes ettől kezdve világhírű személyiség lett. Házassága — természetesen — szintén nagy érdeklődést keltett. A felesége is megjelent repülő és most már együtt döntöttek sebességi rekordot. Gyermekeiket a világsajtó Égletnek, azaz Sasfióknak nevezte el.

1932 márciusában újra felfigyelt a világ közvéleménye a Lindbergh névre. A neves, repülő gyermekét, a kis Charles-t, ismeretlen tettesek elrabolták. A nyomozás megállapította, hogy a húszhónapos kislányt a gyermekszobából rabolták el. A tettes vagy tettesek létrán másztak be a nyitott ablakon. Az ablakpárkányon a „szokások” levél: ötvenezet dollárért visszajutott a gyermeket, ellenkező esetben.

A nyomozás hatalmas apparátussal indult meg. Gyavánba fogták az „első számú közellenséget”, az éppen súlyos börtönbün-

tesét töltő, Al. Caponét is. Ez egyszer azonban a szeszemléseket „királyok” — artalan volt. Sőt, a „segítség” is felajánlott.

A kétségbeesett szülők hajlandók voltak a váltásdíjat megfizetni. A rablók azonban nem jelentkeztek. Lindbergh

számszámra kapta a leveleket. Későbbesében még guszte-ekkel is tárgyalt. Ezek azonban csak ürtüggel használtak fel a gyermekrablást, hogy a bűntetéstől elől megszökhessenek.

Az ügybe beavatkozott John F. Condon, a közismert professzor. Ő is felajánlotta segítségét a szülőknek. A rablók vele léptek érintkezésbe. Hogy ezek voltak az „igaziak” — bizonyították a gyermek ruházatáról pontos adatokat közölték. A nyomozás érdekében, ti. nehogy „alrablók” is közbejéjjenek — részletes adatokat tettek közzé a kisfiu ruhájáról.

Végül — nagyon rejtélyesen — egy temetőben, a professzor átadta a pénzt a rablóknek.

A kis Charles azonban még mindig nem került meg.

Néhány hónap múlva pedig megtalálták a gyermek holitettét, szülei lakása közelében, az országot mellett.

Kik és miért rabolták el a kis Lindberghet? — vette fel a kérdést a közvélemény. És miért ölték meg, ha a pénzt megkapták? 1934-ben végre — úgy hitték akkor — fény derült a bűncselekményre. Előttük Richard Hauptmann, aki bevallotta, hogy ő rabolta el a bábót. A kertjében megtalálták a váltásdíj egy részét. A „gyermekrablót” „harmadfokú vallatás”-nak vették alá. Végül — hosszú hónapok után — halálra ítélték — és a villamoszéken végezte.

Ezzel azonban az ügy korántsem ért véget. Hauptmannon kívül még mas „gyilkosokat” is ö-

AMPÈRE

195. éve, 1775. január 22-én született Lyonban a neves francia matematikus és fizikus, André Marie Ampère.

Már tanulmányai idején nagy hatással volt rá Lavoisier munkássága és annak a természet-tudományokban elért felfedezései. Lavoisier műveinek teljes megismerése ezután végleg arra az elhatározásra juttatták, hogy munkacseréjének jelentős részét a kémia és a fizika tanulmányozásának szentelje.

Munkássága első öt évében Bourban és Lyonban találjuk a két természet-tudományi tárgy tanáraként. Felfigyelnek a kutatómunkájában tapasztalható szorgoságra s így 1805-ben meghívják a párizsi politechnikai főiskolára (l'Ecole polytechnique) lektorok. ahol négy évre rá az analízis és a mechanika kinevezett tanára lett.

A felfelé ívelő pályá további mozzanataiként tizenöt évre rá már a College de France-ban fizika tanár. Ez köztisztviselő, általános megbecsülést és talán munkássága csúcsát is jelenti.

1830-ban Párizsban jelenteti meg főművét „Théorie des phénomènes électrodynamiques” (Az elektrodinamikai jelenségek elmélete) címen, amelyben az egyenáram kölcsönhatásának törvényét tárja fel. Ez az értékelés mintaszerű elméleti és ki-

sérleti tanulmány, amelynek lényege az elektrodinamika alap-törvénye néven ismeretes, és a múlt évszázad nagy tudományos felfedezéseinek egyik fontos láncszeme.

Foglalkozott még fénytani kutatásokkal is (a fénynek a kristályokban való kettős törésevel), de ezek jelentőségükben nem tudták túlszárnyalni az elektromosságban elért eredményeit.

Nevével és a róla elnevezett törvényekkel, eszközökkel naponta találkozunk az elektrotechnikában. Így róla nevezték el ampernek az elektromos áram erősségének mértékységét a klasszikus mértérendszerben. Ugyancsak az ő tiszteletére „Ampere-szabály”-nak nevezzük az elektromos áramnak a mágnes-tűre gyakorolt hatását meghatározó szabályt. Ki ne hallott volna a sokszorozó tizedesérték „Ampere-menetéről” és az „Ampere-meter”-ről, — aki csak egy kicsit is foglalkozott elektrotechnikával. Az elektromos energia otthoni fogyasztásmérőit meg kivétel nélkül mindenki ismeri, ha esetleg nem is tartja számon, hogy azt „Ampere-óra”-nak nevezzük.

A tudomány megörökítette a nevét, mert ő is sokat adott a tudománynak, mint korának nagy felfedezője.

KOCSIK JÓZSEF tanár

Az orvostudomány hírei

1.

James Wright, az Egyesült Államok Világ-szervezet biológiai osztályának vezetője az EVSZ végrehajtó bizottsága elé terjesztett jelentésében ramutai, hogy a DDT az emberre nem ártalmas anyag és eredményesen felhasználható a malária leküzdésére. A jelentés szerint a rovarirtó szer használatának korlátozása ártana a fejlődésben lévő országok malária elleni harcának. A jelentés a továbbiakban hangsúlyozza, hogy a DDT természetes csupán 15 százalekét használják fel a közegészségügyben. Az EVSZ szakemberei ezzel megcafolják azt az Egyesült Államokban hangoztatott véle-ményt, amely szerint a DDT ártalmas az emberi szervezetre.

2.

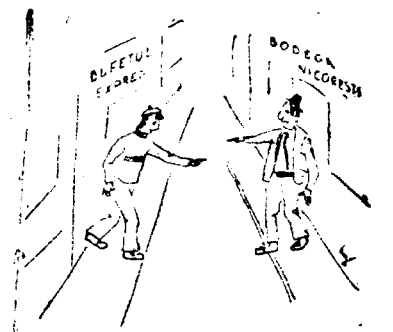
A marosvásárhelyi urológiai klinikán egy prosztata-műtét folyamán rendkívül szokatlan eset történt. Alf-g-hog megkezdődött a műtét, a 62 éves páciens légzési szünetet tapasztalt, az or-

3.

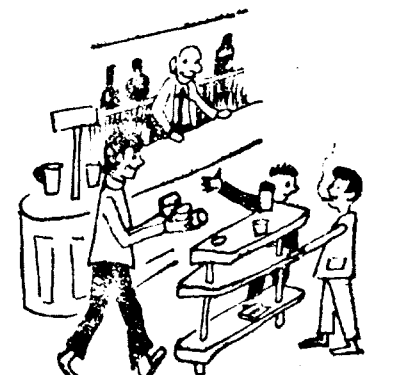
Dr. Peter Winters amerikai professzor Los Angelesben egy orvosi konferencián kijelentette, hogy a szénlégzés egyes tünetei, például a feledékenységet vagy a memóriazavart gyógyítani lehet magas nyomás alatt álló kamrában oxigénnel. A professzor közölte, hogy több beteget kezelt ezzel a módszerrel és a javulás jelei mutatkoztak náluk. Hozzáfűzte, hogy a kezelés veszélytelenül többször is megismételhető.

Uj közlekedési táblákat „javasolunk” az Eminescu utcába. Itt ugyanis...

„Eppen egymással szemben van az Express büfé és a Nicorești falatozó...”

A legifjabbak: Jó, hogy vele jöttünk, ő magasabb, neki adnak italt.

rizetbe vettek. A vizsgálat megállapította, hogy Hauptmann, illetve ha ő „ártatlan” volt, a „gyilkos” — az emeletről le-mászva, a létráról leejtette a gyermeket — ezért találták meg holtan.

A „rejtély” azonban csak most kezdődött. Lindbergh ezredes, feleségével és új gyermekével, áruháiban, szökeve jött Európába. Ti. százsámra kapta a fenyegető és szörle leveleket. A világhírű repülő évekig Angliában élt teljesen visszavonultan, majd egy kis breton halászfaluban.

A gyermek elrablását és esetleges meggyilkolását, az eset mai tudományos magyarázót az apa nácibarátságával hozták kapcsolatba. A „kérdés” történelmi szerint a kislány személyi bosszúból pusztítottak volna el.

Mindenesetre Lindbergh ezredes a második világháború előtti időszakban, mint nácibarát játszott a világhírűvé, Dics-telenül agítalt a koreai háború idején is.

1967-ben, az első óceánrepülés negyven esztendő évfordulóján — nem jelent meg. A meghívást mogorván visszautasította — és Jávába utazott — rinocér-roszadásra.

fruszgybines

